

1756.

1. Boekmerus, Dr. Samuel Fredericus: De efficacia statuti personalis extra territorium.
2. Surland, Johannes Julius: Psychologica juris sine specimen II.
3. Tollner, Franc. Gellius: Verum disciplinarum theologicarum ambitum et numerum exponit.
4. Whlius, Dr. Ludovicus: De feudis ad heredes feudales non transmittit.

1758.

1. Boekmerus, Dr. Samuel: De cessione nominis a Iudaeo in Christianum facta vale vel irrita.
- 2⁴²⁶ Boekmerus, Dr. Samuel Fredericus: De poenis secundarum nuptiarum genuinis ac spuris 2 Sumptus.
3. Hackeman, Dr. Gell. Dr.: De honore donis feudis regulato.

1758.

4. Heckius, Fr. Christ. Wilh.: De plegiis et et fendo plegio
commentariolum.

1759.

Heckius, Fr. Christ. Wilh.: De alienatione iudicii maleudi
causam factam.

1764.

1. Boehmerus, Fr. Samuel Fridericus: De caute infantium
viduarum fortuna.

2. Boehmerus, Fr. Samuel Fridericus: De parricidarum
supplicio.

3. Boehmerus, Fr. Samuel Fridericus: De iure in parricidas
indulgentia.

4. Boehmerus, Fr. Samuel Fridericus: De nepotibus aut jure
proprio succedentibus.

5. Boehmerus, Dr. Samuel Fritsericus: De jure rigore juris
in stupratos violentos

6. Boehmerus, Dr. Samuel Fritsericus: De solutione rebus
pecuniariis mutata numerum bonitate intrinseca
ex tempore naturae obligationis aestimanda.

100

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely a list or account.]

[Faint, illegible handwriting in a cursive script.]

[Faint, illegible handwriting in a cursive script.]

[Faint, illegible handwriting in a cursive script.]

[Faint, illegible handwriting in a cursive script.]

Prüf. Buch 9

DISSERTATIO IVRIDICA

DE

1758, 1

5

CESSIONE NOMINIS
A IVDAEO IN CHRISTIA-
NUM FACTA RATA
VEL IRRITA

QVAM

IN REGIA VIADRINA

PRAESIDE PATRE

IO. SAMVELE FRIDERICO BOEHMERO, ICTO

POT. REG. BORVSS. CONSIL. INTIM. ET ACAD. VIA-
DRIN. DIRECTORE

D. XVIII FEBR. MDCCLVIII,

PVBLYCO EXAMINI SVBMITTET

FILIVS

IVSTVS ERNESTVS BOEHMER.

FRANCOFVRTI AD VIADRVN,

TYPIS IOANNIS CHRISTIANI WINTERI, ACAD. REG. TYPOGR.

P. 413

1787. 1. 10. 10.

DISSERTATIO IURIDICA

DE

CESSIONE NOMINIS
A IUDAEIS IN CHRISTIA-
NUM FACTA RATA
VEL IRRITA

AVAM

IN REGIA VIADRINA

FRANCOFURTI

IO. SAMUEL FRIEDRICH BOHNERO, ICTO

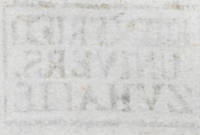
NOT. REG. BOH. CONS. IN. ET ACAD. VIA-

D. XVII. FEBR. MDCCCLIII

FRIDRICH EXAMIN. SUBMITTET

INVI

FRIDRICH BOHNERO

FRANCOFURTI AD M. VADENAM

IOHANNIS CHRISTIANI WINTHERII, ACAD. REG. P. BOH.

an VIR n. ILL. WSIVME EXCEL.

182
68

ILLVSTRISSIMO AC EXCELLENTISSIMO

DOMINO

PHILIPPO IOSEPHO

DE IARRIGES

SVMMO REGNI BORVSSICI ET OMNIVM

PROVINCIA RV M BORVSSICARVM

CANCELLARIO

ET

MINISTRO STATVS

MAECENATI DEVOTISSIME

COLENDO

X 2

VIR ILLVSTRIS-SIME EXCEL-
LENTIS-SIME
MAECENAS GRATIOSIS-SIME,

PHILIPPO IOSEPHO
DE
BARRIGES

SVMMO REGNI BORVS-SICI ET OMNIVM

PROVINCIA-RVM BORVS-SICARVM

CANCELLARIO

ET

ix temeritatis notam effugere videor, VIR IL-
LVSTRIS-SIME, dum TIBI nec notus
nec cognitus, specimen academicum devota mente of-
ferre, nomenque TVVM eidem praemittere sustineo,
ut, quam alii gratiam TVAM intercedentibus amicis
querunt

261
83

querunt, egomet ipse, mihi soli relictus, ambiam. Ast incitavit me non modo singularis *TV A*, qua benignissime hucusque patrem prosequutus es, gratia, verum etiam, quæ *TIBI* soli propria, et in vulgus nota, comitas nec non incredibilis propensio ad promovendos conatus eorum, quibus in negotiis forensibus versari, ac inde fructus studiorum colligere, seria mens est. Testor, *VIR ILLUSTRIS*SIME, nunquam me rationes aliter subduxisse, quam ut constanti ac perpetua voluntate, rite officio defungendi, rebus agendis me manciparem. Permittas itaque, ut pro firmando conatu *TVVM* patrocinium implorem, meque *TIBI* totum devoveam. Mihi nihil unquam sanctius, nil religiosius erit, quam studium indefessum, de benevolentia *TV A* bene merendi, et *TE*, quem cœli indulgentia et *MAGNI FRIDERICI* gratia patriæ datum, omnes agnoscunt,

*cum devotione et pietate, suscipiendi. Servet TE Deus
diutius sospitem ac incolumem: vires animi et corporis in dies
adaugeat, pro integritate iustitiae, cuius cura TE dies no-
ctesque fatigat: vitamque tandem perennet. Sic patrie, sic
amicis, sic clientibus, sic mihi bene erit*

VIR ILLVSTRISIME EXCEL-
LENTISIME

ILLVSTRISIMO NOMINI
TVO

devotus Client

Justus Ernestus Böhmer-

§. I.

§. I.

CESSIONIS NOTIO ET VSVS IN LATIO ET
GERMANIA.

Cessio, quam præ se fert hæc meditatio, nihil aliud est, quam *plenaria iuris in alterum per verba facta translatio* l. 14. 23. pr. ff. l. 3. C. de act. vel hered. vend. Communicatur enim per eam alteri id, quod penes alium antea fuerat, quoque is in *totum* favore alterius se abdicat, et sic *modis*, ius non momentaneum, sed *perpetuum* transferendi, recte accensetur. Locum apud *Romanos* potissimum habebat in acquirendis seorsim rebus *incorporalibus* seu *iuribus*. *VLPIAN.* in *fragm. Tit. XIX. §. II.* idemque præstabat in his, quod *traditio* in rebus corporalibus l. 4. C. de her. vel act. vend. consequenter erat *modus*, quem *titulus* venditionis, donationis, similisque præcedebat; principiis *iuris romani* admodum convenienter, secundum quæ nec solus titulus, nec solus *modus separatim*, sed uterque *coniunctim* ius ab uno in alterum derivabat. Manifeste id proficitur *HERMOGENIANVS*, qui in l. 23. de her. vel act. vend. de translatione actionis venditæ acturus, eam mediante *cessione* demum perfici proficitur. *Venditor actionis*, ait, *quam adversus reum principalem habet, omne ius, quod ex ea causa*

A

ei

ei competit, tam adversus rem, quam adversus intercessores eius debiti cedere debet. Verbis absolvebatur cessio, non factis, uti quidem traditio; effectu spectato utraque eadem erat, et proprietatem eius, quod ex intentione transferendum erat, alienabat. Qua in re cum omnes consentiant PEREZ in *C. de hered. vel act. vend. N. XIII.* FRANZK. *L. I. Resol. VIII. N. II.* in eo tamen non conveniunt, utrum translatio ista fuerit plenaria, an merum exercitium iuris cessi, cum actione utili, complexa fuerit, ius ipsum vero cum actione directa remanserit penes cedentem, eamque ob causam cessionario opus fuerit mandato, quo is procurator in rem suam factus, hoc schemate ius cessum perfequendi? Posterius communiter, qui de ea scripserunt, perhibent, causati, offibus creditoris ita iura inhaerere, ut ab iis in totum per cessionem separari non possint; opus ergo esse medio quodam, hoc est mandato, quo plenius exercitium in alterum post cessionem transferendum; eoque vergere phrasin in iure frequentem, sed promiscuam: *cessis, vel mandatis actionibus experiri.* SCHILT. *Ex. XXX. §. LXII.* TITIVS ad *Laut. tit. de hered. vel act. vend. Obs. DXXXI.* BEYER ad *ff. cit. tit.* LAUTERB. *diff. de proc. in rem suam.* At prius feliciori successu persecutus est, GRUBER de *mandat. act.* docuitque, mandatas actiones ad eum tantum casum pertinuisse, quo venditæ quidem, sed non separatim cessæ fuissent actiones: cessione vero post venditionem secuta, translationem usque eo plenariam fuisse, ut cessionarius, velut solitarius actionis proprietarius, non ex ministerio cedentis, sed suo nomine, ac periculo experiri potuerit, donec tandem D. PIVS, non requisita cessione emtori utilem actionem in *l. 7. 8. C. de hered. vel act. vend.* contra debitorem indulgit, et ita ad translationem iuris titulum absque modo, non æque modum absque titulo, probavit. Quicquid demum priori aut posteriori interpretationi veritatis inest, iure Germanico, quo hodiernum forum perstrepat, alia rerum facies est. Maiores triacas latiales in cessionibus nunquam adoptarunt, sed simplicitatem negotii secuti, cessiones non aliter, quam reliquas species ad promovendum commercium receptas in negotiis privatis ac publicis tracta-

tractarunt, in sola *voluntate*, dominium, vel ius aliquod plenum transferre volentium, sufficienter declarata, acquiescentes, nec quicquam *amplius* ad producendum plenissimum eius effectum requirentes. Eademque principia confirmat hodiernum *praxis* quotidiana, quæ, quanquam plura ex iure *romano* etiam in materia cessionis receperit, non eo usque iugum ex formula romanorum pronuntiandi protraxit, ut sub aliqua specie afferere liceat, cessionem *novum*, et peculiarem effectum civilem, quem *titulus* præcedens non continet, inesse; aut post cessionem cedentem non *omni* iure se abdicasse. Tribuunt potius cessionario omnia media ad persequendum ius cessum idonea, perinde ac cedens ante cessionem iis uti potuit, profligata necessitate sub *ministerio procuratoris* in iudicio experiundi. Probant quidem nostrates cessionem iuris venditi, sed non aliter, quam velut *cautelam abundantem*, ut glossematibus tantomagis obvium ire queant. Hoc amplius, ne quidem cessionem pro *traditione* necessaria, aut *modo*, uti quidem acquisitionibus rerum corporalium proprium, habent, sed sola venditione, seu *titulo* alienationem actionis fieri, perhibent, cessionemque ad *probationem* referunt, ita, ut, venditione aliunde satis probata, in alienatione, et proprietate iuris translata acquiescant. Breviter: omnis solertia circa titulum, et modum in *nominum*, et *actionum* commercio penitus exulat: venditio, donatio, similisque alienatio cum cessione actionum coincidit, et *synonymice* accipitur, ut perinde sit, utrum de rata vel irrita *cessione*, an *venditione* nominum quæstio moveatur, ceu antea citati autores ultro fateri coguntur.

§. II.

NOMINUM SIGNIFICATIVUS VARIUS.

Hactenus de cessione: consequens est ut de *nominum*, quorum cessionem hic examinamus, notione conveniamus. *Nomina* non eandem ubique notionem in iure servant, sed modo *stricte*, modo *late* sumuntur. Proprie non significant debitum, sed *cautionem* eum in finem conscriptam. Nomina ASCON in

III. *Verr.* appellari scribit ab eo, quod *Calendaris solerent eorum, quibus pecunia credebatur nomina perscribi.* Vnde *cautiones sceneratitias* interpretatur IMPERATOR in *l. f. C. de pact. convent. et nomina fieri*, seu cautiones conscribi, passim dicuntur teste BALDVINO ad *Paul. de caut. P. I. Oper. ex edit. Heinec. p. 402.* Sed translata hæc appellatio ad *debita ipsa*, et ius ea a debitore perfequendi, ita, ut *Chirographis* opponantur in *l. 44. §. 6. de leg. 3. l. 59. de leg. 3.* nulla omnino facta differentia, utrum debitum sit *quantitatis*, an *speciei.* Nam tum *corporis*, tum *pecuniarium* nomen contrahi, testis est PAVLVS in *l. 18. de pignor. act.* Præterea æque, quicquid eius causâ competit denotat *l. 87. de Leg. 1. l. 34. pr. l. 59. de leg. 3.* et pro *actione ipsa* sumitur. Atque hic significatus est extantior. Ita vero perinde est, utrum venditionem cessionemque nominum de ipso *debito*, an de *actionibus* eo nomine comparatis accipias, et quicquid de *cessione nominum* dispositum, perinde ad cessionem *actionum* transferri potest. Hoc solum meminisse iuvabit, nominum notionem *actiones personales* non egredi, et sic ius *ad rem* supponere, *realibus* vero persecutionibus propriam haud esse, nec omnem omnino facultatem perfequendi, quod sibi ex quocunque iure debetur, comprehendere. Saltem romani, quoties ex *arte* loquebantur, hanc locutionem ad iura realia transtulisse, non constat *l. 6. de V. S.* Vnde et hodiernum *strictam* istam notionem in foro vbiq̄ue feruamus.

§. III.

PROHIBITAE CESSIONES EX VTROQUE IVRE.

Cum cessio nominis, vel actionis species *alienationis* sit, non mirum eam in se licitam esse, et tanto maiorem favorem habere, quanto liberiora, et augustiora hoc negotiationis genere fiunt commercia. Evidentiam rei agnoverunt romani, qui cessionis nominum tanquam rei *quotidianæ*, toties quoties mentionem faciunt, quibus applaudunt *Nostrates*, ipsa experientia teste. Modo, ut *abusus* tolleretur, opus fuit *restrictionibus*, per leges in quibus-

quibusdam cessionibus investis, Talis est cessio actionum *litigiosarum* in l. 2. f. de *litigios.* cohibita, cuius ratio in *litis pendencia*, quæ non potest non per promiscuam cessionem in *fraudem* partis adversæ turbari, recondita est. Idem saluberrime constitutum de debitis *pupillaribus*, quæ in tutorem transferri nequeunt, ne in eius potestate sit, variis artibus pupillum defraudare, et sibi ex nomine falso, vel illiquido satisfacere. Tantum enim abest, ut huiusmodi cessionem probaverint, ut potius ea facta, quantumvis nomen *verum* fuerit, *lucrum* omne *pupillo* tribuerint *auth. minoris C. qui dar. tut. vel. cur.* Quid? quod in genere cessionis nominis in *potentio*rem veluti militem, cinguli præsumptione gravem, sub iactura iuris interdixerint *tot. tit. C. ne lit. potent.* Et cui lex *Anastasi* ignota, quæ tota quanta contra fraudulentas cessiones, quibus *creditoris* conditio deterior fieri potest, composita. Sunt et aliæ actiones quarum translationes ob intercedens *vindictæ* studium, in iure magnopere odiosum, non permittuntur, quorsum actiones *iniuriarum*, vel ad revocandam *donationem* ob *ingratitude*m donatarii refero, quasi parum *integritatis* huic nundinationi in sit l. 1. 7. C. de *revoc. donat.* Ut alias species taceam, plena manu sub examen vocatas a STRYCKIO de *iur. et act. non cessibil.* Atque hæc specimina in *Latio* nata. Illis non multo dissimilis est cessio *nominis* contra *debitorem christianum* a *judæo* in *christianum* facta, cui demum leges *germanicæ* dicam scripserunt. In præsentem animus est, in hanc posteriorem paulo penitius inquirere, et cum huius prohibitionis *rationes*, tum quæ eidem debentur, vel falso affinguntur *restrictiones* examinare, tum de *usu* eius moderno quædam disputare.

§. IV.

IVDAEVS CHRISTIANO NOMEN NON CEDIT.

TENOR LEGVM.

Duæ sunt constitutiones eam in rem proditæ. Priorem continet Rec. Imp. An. MDLI. in vindicandis negotiis usurariis famosus. Postquam enim §. LXXXVIII. quicquid est fœnoris

A 3

illi-

illiciti, reprobaverat, et inprimis contractus reos, speciemque legitimi commercii habentes, taxaverat, mox iudaeos horum reos facit, his verbis. Neben dem so erfindet sich auch, daß die Juden solche ihre unbillige Schulden und Anforderungen, die sie auf den armen Christen mit höchsten Beschwerden, und unziemlichen Vortheil erlanget, andern Christen verkauffen, und die Verschreibung auf den Käufer stellen lassen, welche in die armen übervortheilte Schuldner zu dem höchsten dringen, und sie etwan gar von Haufs und Hoff vertreiben. Mox huic improbo foenori obicem ponit in sequentibus: Diesen zu begegnen, sind Wir mit Churfürsten und Ständen, auch derer abwesenden Rathe, Bothschaften und Gesandten dahin entschlossen, wollen und gebiethen, daß die Juden hinführo keine Verschreibungen, Obligation vor jemand anders dann der ordentlichen Obrigkeit, darneer der contrahirende Christ gefessen, aufrichten: Doch sollen den Juden die aufrichtige Handthierung und commercien in den offenen freyen Messen und Jahrmärkten hie mit unbenommen sein. Da aber einige Verschreibung und Obligation aufzurichten von nöthen, so soll dieselbige von der Obrigkeit des Orts verfertigt werden, und da sie diesen zu entgegen, einige Verschreibung hinführo aufrichten lassen, so soll dieselbige kraftlos, nichtig und unbündig seyn, und kein Richter darauf erkennen. Tandem de cessione additur: Es soll auch kein Christ hinfürter einem Juden seine Action und Forderung gegen einen andern Christen abkauffen, oder ein Jüd als Schuldgläubiger einen andern Christen solche action und Forderung in einige wege cediren, oder einigs Contracts weifs zustellen, bey Verlust derselben Forderung. Imo, vt omnia nefaria molimina penitus proscriberentur, spho sequenti hunc in modum cautum: Zu dem wollen und gebiethen Wir, daß keine Obrigkeit, Notarii oder andere Schreiber diese Contract, die ein Jüd eines Christen Schuld einen andern Christen verkaufft hätte, stellen und fertigen soll. Wo aber einige Obrigkeit, Notarii und andere Schreiber solches übertreten, dieselbige sollen ihrer Ehren und Aemter entsetzt sein sich deren nicht mehr zu gebrauchen haben. Aber der andern Schreiber halben so sie hiewieder handeln würden, befehlen

befehlen Wir hiemit, denen Obrigkeiten eines jeden Ortes, daß sie die mit dem Thurm Gefängniß, oder in andere Gelegenheit straffe. Posteriorum hanc sanctionem totidem fere verbis quoque exhibet Ordin. Polit. An. MDLXXVII. Tit. XX. Es soll auch kein Christ hinfürthers einen Juden seine action und Forderung gegen einen andern Christen abkauffen noch auch der Jud seine Schuld und Anforderung in einigen Weg einen Christen übergeben, oder durch andern Contract zu stellen, alles bey Verlust derselben wie da ein Augsburgischer An. MDLV. auch versehen.

§. V.

RATIO VIX IN ODI IOVDAEORVM QVAERENDA.

Hactenus de legis tenore satis constat. Proximum est, ut in causam eius genuinam inquiramus, quam omnino singulari fuisse oportet, quum ipsa sanctio sola determinatione personarum, quibus negotiatione interdictum, tanopere constringatur, ut hoc respectu pro specialissima habenda sit, quantocunque demum verborum ambitu constet. Supponit enim lex in persona cedentis creditoris 1) Iudaeum, nomenque 2) ab eo contractum, in persona debitoris 3) Christianum sibi devinctum, denique in persona cessionarii 4) iterum Christianum, iudaeo creditori suffectum. Hos cancellos lex non egreditur, sed tanquam necessarias condiciones requirit, certo indicio, rationem eius talem fuisse, qualem sola determinatio personarum, in hoc negotio cessionis concurrentium, admittit. Oleum itaque et operam perdunt, qui ad conditionem iudaeorum publicam confugiunt, et in depingendo iugo servili, odioque iudaeorum communi allegando, sibi mirifice placent, nihil omnino, quod iudaeorum conditionem deteriore facit, sancitum esse existimantes, cui interpretando et illustrando macula ista non sufficeret. His vero tantum abest ut calculum addam, ut potius matellum istud intentioni legislatoris repugnare persuasus sim, quæ si huc directa fuisset, omne omnino commercium cum iudæis sustulisset, quod saluum per tot secula man-

mansisse, ex annalibus satis constat. Multo minus ratio apparet, cur, hoc supposito non æque *Christianis* nomina sua in *Iudæos* transferre, nefas creditum, aut cur cessiones iudæorum *inter se* non exules in foro esse iustæ, quorum neutrum hic, vel alibi factam constat. Novit omnis ætas in Germania iudæos *emtores, conductores, permutatores, negotiatores* et vix species negotiationis excogitari potest, ad quam non admissi *iudæi*, adeo, ut ne principes quidem iis prædia *vectigalia*, aliasque res *fiscales* locare dubitaverint, quæ et similia integrum et licitum cum *Christianis commercium*, non obstante *odio publico*, fuisse, arguunt. Si quæ vestigia fortis *deterioris* in fructuione iurium communium occurrunt, ea vix *honores, aut dignitates* excedunt; quicquid vero iurium *privatorum* eos exfortes fecit, aut *proprias* rationes, in natura negotii, Iudaismum respicientis fundatas, habet, aut saltim mere *particulare* est, ad alia temere non porrigendum, usque adeo, ut ipsa *servitutis iudaicæ* conditio magis *imaginaria*, quam *vera* sit B. BOEHMER *Iur. Ecclæs. Tit. de iud. §. XXXVI.* Et qui *συνελλάγματα* vitio laborare potuerunt, quum præter *commerciorum* exercitium in republica nostra iudæis ad augendam conservandamque rem familiarem, nil relictum; illius indulgentia vero *unicum* fontem suppeditaverit, ex quo pares facti ad solvendo *census fiscales*, quos non minoris, sed utique *maioris* quantitatis fuisse, inter omnes notum est. Quæ cum ita sint, magna cautione opus, ne ea, quæ *Christianis* licita, sed *iudæis* prohibita temere ad fucum *servitutis, maculæve iudaicæ* exigamus, ne quidem specie *secundariæ* rationis, quum in iis, quæ *proprias* ac *peculiares* rationes habent, de *odio gentis iudaicæ*, qua talis, cogitari vix potuerit. Moneo hoc contra eos, qui in exponendis iuribus iudæorum, *sarragini* rationum asueti, etiam in præsentis quæstione, ad *dedecus* iudæorum, simul provocant, et sic cum vero fundamento manifeste falsa conglomerant, parum curiosi, utrum allegatio legi per *omnia* respondeat, an *speciem* tantum veri contineat.

PRAESUMTA VSVRARIA PRAVITAS FVNDAT CESSIONIS PROHIBITIONEM. VSVRAE CHRISTIANORVM ET IVDAEORVM DIVERSAE.

Vera potius et concludens ratio reprobatæ præsentis commercii in *vicio fœnoris* sive illiciti, sive impii, iudæis cum Christianis contrahentibus ex more communi proprii, vel rectius in *præfuntione* usuraræ pravitatis, contra iudæos hoc casu militante, quærenda, cuius ne Christiani ullo modo per cessionem participes fierent, magna cum solertia cavere voluerunt legislatores. Expeditum est, magnam semper fuisse diligentiam, ac veritatem iudæorum in conquirenda ubique *pecunia*, velut unico subsidio commercia, quæ sibi relicta, in *rem suam* instruendi. Nummorum copia in Germania exulabat, superioribus *fabricam monetæ, arcano*, quo hodie procusione ditescunt, nondum cognito, segniter exercentibus. Quicquid ex iis in manibus civium erat, quoad maximam partem dispositioni *æconomicæ* destinabatur, patribus familias magis *rem familiarem, et agrariam* curantibus, quam *commercium nummaria*. Hæc genti *iudaicæ*, ad quæstuaræ vitæ genus natæ, afferta, et tanto maiore fervore ab illa tractata, quanto minus ob denegatas possessiones *immobilium*, aliasve honestas *acquisitiones* de agris colendis, aliove quæstu cogitare poterant. Hinc omnis iudæorum cura in *nummis*, sive iure, sive iniuria, coacervandis, custodiendis, commutandis, ut pecunia indigentibus præsto esset, aditumque ad mutuandam illam Christianis sibi velut proprium facerent. En! largam occasionem, impiis exactio- nibus miserorum marsupium emungendi, eosque durissimis conditionibus, in quas inviti consentire plerumque coacti, vexandi. Accedabat mos Sec. XIV. XV. notissimus, quo usi iudæi in exigendis usuris *maioribus*, quoque iure suo, eoque singulari, se vivere existimabant, postquam tum temporis legibus publicis mensura *certa* nondum definita erat. Meminit eorum TENZELIUS in *Suppl. Hist. Goth. p. 128.* dum *permissum fuisse domino, cui census non solvitur*, refert, *Geld auf Christen oder Juden Zins aufzunehmen*, certissi-

certissimo argumento iudæos usuras proprias ac distinctas usurpasse. Licet enim mensura utriusque usuræ non determinetur, nullum tamen dubium, quin *maior* ad *iudæos* referenda sit, quos omni ævo ob excessum, *usurarios* audivisse, constat. Notæ ex hoc ævo *bestiales*, aut *decennales*, inter ipsos *Christianos* usitatæ, ceu variis monumentis probat MEYER *vom sechsten Zinsthale*. p. 69. *seq.* Quanto intolerabiliores fuisse oportet, quæ iudæis solutæ? Prava hæc iudæorum fuerit consuetudo, an *indulgentia* superiorum subnixæ? non inquiram, etsi favorem publicum ab iis variis artibus subinde obtentum, non invitus concesserim, cuius adhuc recentioribus temporibus sub MAXIMILIANO et FERDINANDO I. in *Rec. Imp. de An. MDXLIV. MDLXII.* quoad usuras insigne extat monumentum. Desuit tunc temporis mensura *legalis* generatim: quid ergo impediēbat, quo minus *depravatæ* consuetudines irrepererent, secundum quas *impie* quidem, ast *impune* mordacibus usuris se pascebant Iudæi. Mihi sufficit de qualitate fœnoris iudaici, tanquam causâ, debachandi hoc modo in *Christianos*, satis liquere. Ipsam veritatem autem iniquarum et usuraria pravitate affectarum exactionum, quibus *Christiani* a iudæis exagitati, satis protestantur scriptores passim. vid. RABAN. MAYR. *contr. Iud. CLXIV.* HUNDIUS in *Metropol. Salisb.* p. 22. et 144. easque ne eo quidem tempore, quo determinari iam cœperat quantitas, desuisse, ex claris verbis supra relati *Rec. Imp.* discimus. Hæc ipsa vivendi ratio tandem effecit, ut omnia omnino nomina a iudæis contracta ex *genio* eorum æstimata, et, tamen vitium non apparet, nihilominus de *usuraria pravitate* suspecta habita. Hoc amplius, vitium *reale* esse, ac *nomina* ipsa eo usque afficere creditum, ut cum illis *tertio* cuicumque communicari, isque dehonestamenti particeps fieri posset. Quam fortem, ne *Christiani*, gliscentibus inter hos et iudæos commercii, subirent, nulla melior in promptu erat medicina, quam *translatione* horum nominum in *Christianos* penitus interdiceret. Quod cum per leges imperii actu factum, apparet, harum sanctionem mere *particularem*, propriis rationibus constantem, ad commercia

cia cum iudæis aut venditiones nominum *in genere*, pertinere neque quicquam. Sive enim nomen a *Christiano* venditum iudæo supponas, foeneratoris illiciti cessabat præsumtio; sive a *iudæo* in *iudæum* translatum fingas, deerat favor *personæ*, cui legislator contra *participationem* dedecoris prospicere voluit, et sic utroque casu cessabat *ratio*, legem in exemplum trahendi. Contra utraque solæ cessione inter personas supra memoratas propria: ergo ad hanc *solanæ* restringi potuit prohibitio.

§. VII.

PROBATIO PRAEMISSORVM.

Atque hanc interpretandi rationem in præsumto foenore conspicuam, uti agnoscunt CARPZ. *Lib. V. Tit. V. R. XXXVIII N. X. XXIII.* PHILIPPI *ad Dec. XXVIII. Obs. VI. N. XVIII.* STRYCK *de iur. non cessibil. C. I. N. III.* HOFFMANN *de cession. iud. et extra iud. §. V.* WILDVOGEL *Resp. CCLVI. N. XI.* ita *nexus* totius legis eam probat, a quo ipsa *verborum* conceptio non discrepat. Postquam enim, quæ huic dispositioni *occasionem* dederunt, in verbis prioribus comprehensa, et usurariorum indoles, qui ex rei veritate tales sunt, et fuerunt, vivis coloribus depicta, mox in parte *dispositiva* tam indefinite, et generaliter *cuiuscunque* actionis contra debitorem christianum iudæo competentis cessionem in alium christianum reprobatur, ut *de una* tantum specie actionis cogitare vix potuerit. Hoc si verum, solo abusu, cui eiusmodi cessiones, quantumvis innoxie fuerint, exponuntur, se commoveri passus est legislator, ad ita, ut fecit, edicendum: abusus vero sola *præsumptione* vitii nicitur, non vitii *absolutam* veritatem in re, super qua dispositum, per modum *conditionis* necessariorum præsupponit. Eoque nisi fallor totum *cavendi* negotium pertingit, quo absolvitur integra sanctio, quodve verba: *diesen zu begeben* sole clarius comprobant. Hoc enim iis speciebus proprium, in quibus *dubium* esse potest, sintne iniquitatis labe infectæ, an liberæ? etsi non levis eas gravet sinistra suspicio. Dum ergo his interdicitur, revera tantum, ne sub *schemate* iusti, vitiosa

actio irreperet, impeditur. In quo cautio differt a *penali* iudicio, quod non nisi *illicitis* actibus, in se liquidis, proprium, nec sola *præcautione* absolvitur, sed quid amplius continet, dum *malum* præsens minatur. Paucis: Imperator *præcavet*, non *punit* fœnus illicitum, puniturus omnino, si in eo solo substitisset oratio. Unde dissimulatio negotii fœnerosi, eique cohærentis pœnæ, qua in parte *dispositiva* utitur, tanto magis pro contractu de usuraria pravitate *suspecto* concludit, quanto minus ea complectitur, sine quibus de negotio *vere* usurario vix cavere potuit.

§. VIII.

VSVRARIAM PRAVITATEM ACTVALEM LEGES SVPPONERE QUIDAM PERHIBENT.

Sunt tamen, qui nihilominus prohibitionem ad contractus *usurarios* restringunt, rationem proxime in *delicto* ponunt, et hoc modo ipsam dispositionem, quæ ex mente superioris *generalis* esse debebat, mirifice constringunt. Ita rationes subducit BEYER ad tit. de hered. vel act. vend. Post. LI. ZIGL. de iur. iudæor. C. V. §. XXIII. a quibus reapse non abludit TITIVS in iur. priv. p. 459. qui, dum legem de specie, qua ad *velandam* usurariam pravitatem contractus celebratus, accipit, rationem non potest non a pravitate negotii in se *liquidi*, repetere. Sic vero debitor christianus pro fundanda *nullitatis* exceptione, ante omnia reatum usurarum mordacium liquido docere debet, quo non facto huic devinctus, cessioque *rata* manet. Et videtur utique ea interpretatio non omni ratione destituta, sive verba *initialia* spectes, quæ ad debita actu vitiosa, et illicita, nec non ad debitores fœnore subactos manifeste pertinent, unde interpretationem capere videtur sanctio ipsa in sequentibus, licet indefinite concepta; sive *tenorem*, et quæ huic cohæret, *insolitam*, commerciiisque parum faventem definitionem, ob eandem hanc rationem, quantum fieri potest, restringendam. At enim vero uti §. præced. huic argumentationi varias rationes opposui: ita nec etiamnum ab ea, quam antea amplexus sum, sententia dimoveor.

Certo

Certe causa *occasionalis*, etsi fuerit specialis, legem *generatim* latam non refringit, sed eam ipsam ob circumstantiam, quod eidem *nominatim* non accommodata, sed *abscisse* negotium prohibet, evidenter suggerit, casum *singularem*, quod sæpe fit, legi *universali* tantum ansam dedisse, ut ex *SCto Macedoniano* et *Vellejano* discimus. Idem quoque de *præsenti* lege dicendum. Aliter si sensisset legislator, non apparet, quare, oblata amplissima occasione, eo loco, quo proprie *legem* contra cessionem rogat, de *vicio* usurarum profus obmutescit, et ne syllabam quidem huc dirigit, sed in *simplicis* cessionis a *Judeo in Christianum* factæ reprobatione acquiescit, et *gemina* sanctione, totidem verbis concepta, iterum corroborat, quod rationem sufficientem habuisse oportet, ad quam prætenfa restrictio legis ad negotia *usuraria* vix sufficit. Præterea, num favori commerciorum satisfactum iudicabimus, si solis *manifestis* usurariis obex ponitur, *rectis* vero, et fraudem artificiosa velantibus, commercium integrum servatur? Quasi vero usurariorum artes tantopere obsoleverint, ut *dissimulare* fraudes rarum, aut *palam*, aut saltem sine debita circumspectione machinationes inire, *frequens*, consequenter opus tantum sit, deceptionibus *liquidis* dicam scribere? Certe multo frequentiores sunt defraudationes *palliatæ*, et longe minus expugnabiles, quam *rudes*: ergo non tam harum, quam illarum causa lege, et cautione opus fuit, ne actus *vere* quidem, aut non *liquido* usurarius, specie *legitimi* commercii, impune exerceretur. Denique, quomodo negotia *usuraria* per se alibi a legibus fatis reprobentur, non modo si a *Judeo*, verum si a *Christiano* suscepta, cui quæso! usui fuit, legem sub ampliori paraphrasi, et *certarum* tantum personarum *determinatione* rogare? Nonne hæc sola circumstantia, quam non inepte urget *WILDVOGEL Resp. CCLVI. N. XVII.* ante relatum sententiam suspectam facit, docetque, de alio obiecto legislatoem cogitasse? Vnde recte rationes subducit *STRYCK c. 1. §. III.* qui, dum in *præsumpto* vicio illicitarum usurarum acquiescit, et ideo præsentem cessionem prohiberi fatetur, addit disserta verba: *etsi hoc exterius non appareat.*

§. IX.

PROSPICIT LEX CREDITORI ET DEBITORI.

Siccine ergo *cessionario* tantum prospectum, dum cavetur, ne *macula* ex negotio suspecto in hunc redundet! Ita omnino ex natura præmissorum concludendum videtur; soli *cessionario* legislatorem ius *singulare* hac constitutione parasse, *debitoris* contra rationem habuisse nullam. Sed salva res est, si in mentem revocamus, quod suspicio *usurariae pravitatis* hanc legem extorserit. Hæc namque, etsi sola *cessioniones iudæorum in univsum* non cohibuerit, (translatione nominis in alium *iudæum* quippe nullis legum vinculis constricta) quatenus vero *cessionario*, et debitori Christiano *iniuriosa* esse potest, quod in *presenti* specie liquidum, eatenus vi et potestate legis continetur. Quod eo usque verum, ut cessante ullo *debitoris* præiudicio, ipsa sanctio exulet: concurrente vero eodem, is beneficio eius simul fruatur. Et quid ni *debitoris christiani* conditioni succurrisset lex, quem non modo eodem cum *cessionario*, sed multo *maiore* favore dignum esse oportet, propter *nexum* solvendi debiti, cui non potest non iniuria cohærere, si ipsum nomen, quod lex præsumit, de *vicio* est suspectum? Tametsi enim eius conditio *durior* hac *cessione* non fieri videatur, quam qualis antea fuit: interest tamen eius, ut exceptione *nullitatis* utatur, et hac via *facilius* liberationem obtineat, quam, omissa *cessione*, contra *iudæum* creditorem difficilius obtinere potuisset, quandoquidem contra hunc ob defectum legis solæ *præsumptiones* debiti *usurarii*, quæ potissimum ex *commercio* per *cessionem* suscepto colliguntur, non sufficienti, sed multo *difficiliori* probatione opus est. Accedit, quod *exceptio* invalidæ *cessionis* ipsi comparata sit, certo indicio, favorem eius non fuisse prorsus neglectum. Vsum potissimum hæc observatio habet, si de quæstione infra examinanda, utrum *consensu* vel *disimulatione* *debitoris* rata fiat *cessio* in alium Christianum facta, lis movetur, quæ propter eandem hanc rationem merito affirmanda. Vnde satis causæ est, hunc *debitoris* favorem in applicanda vi ac potestate legis cum reliquis causis coniungere, et

cessio-

cessionem tum ob usurariæ pravitatis *suspicionem*, tum ob præsumptam vitiosi nominis cum cessionario christiano *communicationem*, tum denique ob favorem *debitoris*, nexibus durioribus hætenus cum iudæo creditore conficti, irritam pronunciare.

§. X.

EFFECTVS ILLICITAE CESSIONIS NVLLITAS.
A IVDICE EX OFFICIO NOTATA.

Talem esse legis prohibitiuæ sententiam, res ipsa loquitur. Quod si adversus eam cessio nihilominus celebrata fuerit, nec *debitor*, nec *creditor* verus, nec nominis *translatio* intelligitur, adeoque quicquid inter partes actum, perinde habetur, ac si nihil actum fuisset. Cuius rei consequens est, ut cessionarius agens exceptione *nullitatis* a limine, iudicii repellatur, restituito reo frustratæ litis expensis. Hoc amplius, cedens *omni iure* debitum in posterum exigendi privatur, quod indicat clausula: *By Verlust der Forderung*. Notario vero instrumentum cessionis conscribenti *infamiae* comminatio, denique aliis ex sorte *privatorum*, ad cessionem quomodocunque concurrentibus, pœna *carceris* proponitur. Quo ipso hæc sanctio longe durior lege *Anastasianna*, qua cedenti nil decedit, nec cessionarius ultra *lucrum*, quod facere intendit, aliquid amittit, nec *malo* quodam præterea alteruter afficitur, quanquam alioquin, quia utraque in *fraudem* legis fieri solet, ea, quæ contra huius defraudatores sancita, v. c. quod sub quocunque demum *prætextu*, veluti *transactionis*, *donationis* fiat, in irritum revocetur, in hac æque obtineant, reiecto omni, cessionem palliante, titulo. HERT. R. XC. Ipsa natura quoque, quæ hic subest legis *prohibitiuæ* iudicem monet, ut non expectata rei allegatione, *ex officio* actorem a limine iudicii repellat, saltim, ne, quicquam contra legis prohibitionem omittat, quo minus huic satisfiat. DONAVER *conf. LXV. N. XXXVIII*. Tametsi enim reus, si vult, actori *impune* satisfacere possit, nihil tamen obstat, quo minus id, si hoc in votis habet, vel declaret, vel etiam post cessionarii repulsam faciat. Et licet debitore *consentiente* cessio

conva-

convalidetur, hæc circumstantia tamen *alioris indaginis*, nec ita comparata est, ut in exordio litis iudici de illa constare queat, tantum abest, ut *silentium* debitoris necessario *approbationem* inferat, quæ ex *errore*, vel *ignorantia* iuris procedere potest, et ideo iudici, ita pronuntianti, non impedimento est.

§. XI.

CESSIO HAEC IN DVBIO CORRUIT. NISI IUSTA
CAVSSA ADSIT.

Hactenus itaque non tantum usurarii nominis translatio, sed *omnimoda* cessio actionis a iudæo in Christianum facta exulare tenetur. Nam *præsumtio* fœnoris illiciti est fortissima, et tantæ efficaciam, ut tale negotium *prorsus* improbare, legemque tam *generalem*, ad quamvis cessionem trahere potuerit. Nihilo tamen fecius contingere potest, ut, salva lege, *rata* fiat. Nam illa ipsa *præsumtio*, quam ad fundandam legem allegavi, docet, quicquid eius causa sancitum, mera probabilitate niti, quæ probationem *contrarii* haud excludit, sed admittit, eaque peracta, aliam atque aliam decisionem non prorsus improbat. Vnde cum antecedentibus non pugnat, in *certis* casibus cessiones has probare, quemadmodum in aliis causis non implicat, regulam firmare, simul tamen ea salva subinde ob iustam causam *contrarium* statuere. Quantacunque enim lex imperii generalitate confet, nil amplius quam *regulam* continet, quæ in solo casu *dubio* usum amplissimum habet, sed iustas *exceptiones*, quoties vel liquido de *iustitia* causæ, vel alia *singulari* concurrente circumstantia, sua natura ius præsens doctrinæ, quam de *omnimoda* cessionis nullitate contra *TITIVM* supra propugnavi. Eam enim aliter non intellectam volo, quam sub hac *restrictione*, ut in *dubio*, hoc est si *iusta* causa deest, vel de fœnore *illicito* aliunde non constat, dummodo directo *contrarium* liquido non appareat, contra hanc cessionem pronuntiandum sit. Ita enim casum *dubium* interpretor, qui tantum abest, ut peculiarem allegationem *argumentorum*, usurariæ pravitati proximorum, desideret, ut potius ipsi
cessio-

cessioni præsumtio improbitatis ex lege per se iam inest, quæ causam dubiam, ei que coherentem legis sanctionem satis abunde fundat, et ex argumentis extrinsecis adiectis tantum gradu crescit, non autem existentiam sortitur.

§. XII.

PROBATO NOMINE LEGITIMO CESSIO VALET.

Age! videamus, quid dicendum sit, si nomen iudæi ex omni parte legitimum esse probari possit, num rata, an irrita pronuntianda cessio? Legitimum intelligo non, quod vulgo liquidum audit, nam tale, etiam post confessionem debitoris, cum improbitate debito consistere potest, sed quod ita comparatum, ut regulis iustitiæ exacte respondeat, nec quicquam coniunctum habeat, quod odiosi nominis notam meretur. De hoc si quæritur, ego quidem non video, quid obstare posset, quo minus cessionario tanquam ex valido negotio ius reddatur, quandoquidem ratio nostræ legis, seu vitium præsumtum, et occultum exulat, et sic lex ipsa vigore suo destituitur. De tali specie olim consultata facultas iuridica Hallensis respondit apud Boehmerum T. II. Conf. CCCXXXIII. N. XXV. uti facti species docet, quæ debiti ad publicas necessitates, et collectas inter iudæum, et status provinciales contracti, et in utilitatem publicam actu versi, mentionem facit. Ob hanc singularem circumstantiam, leges imperii, quasi ad eiusmodi casum, ab omni omnino specie usurariæ pravitatis alienum prorsus non pertinentes, tum exulare putavit ordo Ictorum, ratamque iussit cessionem bona fide a creditore iudæo in Christianum factam. Eandem sententiam in simili casu probaverunt Tubingenses Vol. V. CLIX. N. XVIII. quibus subscribere non dubito, mirorque Beckium de iuris. iud. CXII. §. XXX. ob verba Rec. Imp. generalia rigorem etiam in hac specie præoptasse. Modo circa probationem observo, actori onus probandi incumbere, qui, replicando, debitum nullo vitio infectum, allegat; non reo, in nullitate seu usuraria pravitare se fundanti, quia pro hoc præsumtio iuris iam militat.

C

§. XIII.

§. XIII.

NECESSARIA CESSIO ADMITTI POTEST.

STRYCKIUS NOTATUR.

Forſan inde eſt, quod nonnulli *neceſſariam* ceſſionem quoque huc trahant. Habetur pro tali non omnis, quæ fit datione *in ſolutum*, quia hæc etiam *voluntaria* eſſe poteſt, ſed quæ ex *iuris neceſſitate invito altero* fit, dum iudex circa *executionem* occupatur, ſed ob defectum validi obiecti, cogitur creditori nomen adiudicare, reoque, ad cedendum, neceſſitatem imponere. Hoc caſu facilius tolerari poteſt, ut creditor, executione contra debitorem fruſtra impetrata, debitum ſuum prævia ceſſione iudæi perſequatur, ad quod aliter pervenire non poteſt, perveniendi autem *ius manifeſtum* habet *Conſil. Tubing. Vol. V. Conſ. LIX. N. XLIII.* maxime quum ceſſio hoc caſu fere ſuperflua fit, et *cautelæ* gratia urgeatur, ad excludendam exceptionem legitimationis ad cauſſam, cui tamen, probata *executione* et *adiudicatione* iudicis, abunde ſatisfit. Ita in dubio, ſi nomen non uſurarium iudicandum, et ſic in tali ſpecie ad ſolam legalem *præſumptionem* uſurariæ pravitatis, quæ nomini iudaico alias obſtat, non recurrentum, tum quia *iuris* neceſſitas hoc medium poſtulat, ut executionem rite petens, ſuum conſequatur, tum quia *ſiniſtra* iſta præſumptio in primis iis nominibus cohæret, quibus iudæi *commercium* exercere, et per ceſſionem lucrum iniquum cum damno debitorum quærere intendunt. Alioquin, ſi nomen tale *vere* uſurarium eſt, et debitor id probare poteſt, ne quidem adiudicatione iudicis ei præiudicatur, quum huic omnes *exceptiones* ſalvæ maneant, in quemcunque, et quomodocunque nomen in alium translatum fuerit. Eandem ſententiam ſoyet *STRYCK cit. §. IV.* ſed ex medio termino, qui eius philoſophiam admodum ſuſpectam reddit. Trahit enim huc argumentum a ceſſione in *potentioſiorem*, et hanc tunc *neceſſariam* vocat, ſi cedens, ut ſe liberet a debito, quo potentiori *obſtrictus*, ceſſione nominis deſungitur. Verum ita omne debitum, ad quod quis obligatur, neceſſarium eſt, et ſic manifeſte *debitum* neceſſario ſolvendum, cum *ceſſione* neceſſaria confunditur. Hæc demum huius

huius loci est, non illud, quod non impedit, quo minus cessio voluntaria esse, et debitor naturali præstatione debito se exonerare possit. Certe si ita ratiocinari liceret, *iudæus* cessione nominis in christianam, quoties ei aliunde obstrictus est, valide se liberare posset, et amplissimum campum haberet, contra leges imperii nomina usuraria in Christianum, prætextu nexu obligatorii, derivandi, quod ipsi extra nexum non licet. Sic manifeste fraus legi fieret, quæ discrimen, utrum cessio in *debitorem*, an *alium* fiat, ignorat: tantum abest, ut præsumtum nominis iudaici vitium, quod *utrique* commune est, ad *posteriorem* speciem restringat. Accedit evidens *diversitatis* ratio, ob quam argumentum claudicat. Qui in potentiorum nomen transfert, non ideo absolute *vitiiosi* nominis præsumtionem contra se habet, vitio nomini tum non cohærente. Fit quidem *aliquando* talis cessio, ut, quod *iniustum* nomen, potentior legitimet, *illiquidum* autoritate sua liquidum reddat: nonnunquam tamen *vexandi* debitoris causa suspicitur. *Utroque* casu effectu caret, siquidem cessiones in potentiorum non tam propter qualitatem *debiti*, quam *cessionarii* reprobantur. At *iudæus* cedendo nomen in Christianum, sive huius aliunde debitor fuerit, sive non, semper fœnoris *illiciti* præsumptione gravatur, et propter hanc solum, non æque ob conditionem *cessionarii* iure suo excidit. Præterea qui *creditori suo potentiori*, solutionem valde urgenti, nomen in *solutum* dat, plerumque in *bona fide* est, quo casu prohibitio ista per se cessat: verum vitium nominis usurarii a *iudæo* non ideo, quod in *creditorum* translatum purgatur, nec *ratio*, cur hoc negotium, prohibitum ob *intercedens* debitum desinit, quin potius vis ac potestas eiusdem perdurat, et *utroque* casu iudæo cedenti æqualiter repugnat. Denique ibi vitium *personale*, hic *reale* cessionis obstat. Vnde uti non *eadem* ratio, quæ illam nonnunquam probat, huic quoque convenit: ita quod in priori specie *facilius* tolerari potest, in hac *difficilius* admittitur. Eundem errorem cum STRYCKIO errat, eundemque falsum conceptum debiti necessarii repetit BECK *de iur. iud. C. I. §. XXVII.*

§. XIV.

QVID SI CESSIO IUDICIALITER FACTA? SENTENTIA CARPZOVII ET SCHILTERI EXAMINATA.

Prætextum certi, liquidi, et legitimi nominis non pauci ad cessionem a iudæo *iudicialiter* factam referunt, caussati, concursum *iudicis* omnem omnino tollere *maculam*, et propter *autoritatem* iudicii insigne *robur* negotio accedere, quocum nulla exceptio debito opponenda subsistere posset; secus si obtineret, verendum esse, ut *autoritati* iudiciali, quam factam testamque conservari oportet, vis sua detrahatur; idque tanto minus dubium esse, si debitum *verum* iudici ex documentis liquidis *demonstratum*, atque ab hoc probatum fuerit. Nec his repugnare cit. Imperii recessum, iniungere potius eundem, ut, si qua inter iudæum et Christianum obligatio contrahenda, ea sub auspiciis *iudicii*, cui Christianus pareat, celebrari debeat; subiectam ergo prohibitionem ad cessionem eius nominis restringendam esse, super quo *extraiudicialiter*, et intra privatos parietes instrumentum confectum; huius rei argumentum omni exceptione maius constituere verba: *Doch sollen den Juden die aufrichtigen Handthierungen und Commerzien in den offenen freyen Messen und Jahrmärkten hiemit unbenommen sein.* Siquidem, sepositis cessionibus et acceptationibus, commercia et negotiationes liberæ subsistere non possunt. Ita CARPZOVIVS *Lib. V. Tit. V. Resp. XXXVIII.* et quotquot eum secuti PHILIPPI *ad Dec. XXVIII. obs. XVII. N. XII. seq. RICHTER Dec. XXXVI. N. XII. MYNS. Cent. II. Obs. XIII. WILLENB. T.I. Ex. Sabbat. XIV. BRVNNEM. de cessione. CII. N. LXXXVIII. Addit SCHILTER Ex. XXX. §. LXXII.* leges imperii contra *abusum* cedentium in primis esse latas, hunc autem *usum* non prorsus tollere, nec reprobare media, quibus illi sub clypeo iudiciali obex poni potest; ad summum, etsi *ius* deficiat, non tamen *æquitatem* deficere, pro hac sententia manifeste militantem. Sed non desunt, quæ ad hæc argumenta reponi possunt. Quæcumque enim autoritati iudiciali vis et efficacia tribuatur, tanta tamen non est, ut vitio usurariæ pravitatis, quod

occul-

occultum esse, variisque artibus tegi solet, eo ipso, quod in cessione nominis iudex intervenit, occurri possit. Ipsæ leges confirmationi iudiciali, quoties celebrato negotio accedit, parum fidunt, si quidem illa in quantum de iure vel, salvo iure tertii impertiri solet, nec novum ius tribuit, sed vetus, si quod est, ratificat: si deest, inefficax manet, quia magis per sub et obreptionem impetrata censetur c. 4. 5. 7. de confirm. utili vel inut. Vnde allegatus metus convellendæ alioquin autoritatis publicæ, est inanis, quin potius ea pretium suum retinet, licet, quo minus ex omni parte contra tectas, et iudicio ignotas improbitates profit, sæpe impediatur. Quumque vitium vt plurimum lateat, nec ex inspectione instrumenti pateat, quem usum demum habebit operosa a CARPZOVIO desiderata, veri debiti demonstratio per cedentem in iudicio faciendæ, cui, absente debitore, facile color quæri, et iuris imago excogitari potest, unde iudex ad fidem cedenti habendum induci potest, tametsi nomen vere vitio laboret. Maius forsitan dubium ipsæ imperii leges suggerunt: verum et hoc quantum satis profligavit LAVTERB. de proc. in rem suam §. XX. et ex ipso tenore confirmationem iudicis in eiusmodi cessionibus prohiberi probat Rec. Imp. MDLI. Zu dem wollen und gebiethen Wir, das keine Obrigkeit, Notarii oder Schreiber den Contract, da ein Jud eines Christen Schuld einen andern Christen verkaufft, stellen und verfertigen sollen. Accedit, quod prohibitio præsentis cessionis tam generaliter concepta sit, ut omnem restrictionem excludat, et ne levissimam quidem præsumtionem suggerat, legislatorem de certa tantum specie edicere voluisse, WILDVOGEL Resp. CCLVI. N. VIII. quod tamen, qui aliter sentiunt, ultro fateri coguntur. Tum, quod SCHILTER pro conservatione usus legitimi profert, utinam per cessionem iudicialiter factam certo obtineri possit, et hæc argumentum iudubium probati, ac legitimi usus induceret; sed hocce votum cum secundum leges, tum secundum praxin, ut antea docui, inane est. Denique æquitatem cerebrinam hic comminisci idem est, ac latibulum, vbi recta via patet quærere, quod ICTum non decet, et hic tanto minus spectan-

Etandum, quanto certius est, actionem *per se* vitiosam, quoties ceditur, solo *iudicis* interventu non convalidari, adeoque *cautelam*, quam in hac specie sibi quaesivisse blanditur *STRYCK* *cit. l.* in anem esse. Vnicum excipio casum, pro vindicando cessionis iudicialis valore, quando nimirum hæc cum debita *causæ cognitione* facta, *citato*, et ipsum nomen legitimum profitente debitore principali, quamvis diffiteri nequeam, in hac specie non *iudicis* auctoritatem, sed *debitoris*, cuius interest, agnitionem omne pondus ferre.

§. XV.

CONSENSV DEBITORIS RATA FIT CESSIO.

Videlicet magni momenti est hæc circumstantia, si *debitor* ipse vel in cessionem nominis ab initio *consentit*, vel ex post facto illud verum *iustum*, ac *liquidum* esse *fatetur*, quomodoque hoc fiat, in iudicio, sive extra iudicium. Eius enim propter usurariam pravitatem, si qua laborat, et inde pendentem exceptionem *nullitatis*, primario interest, ne in fraudem ipsius creditor *iudæus* nomen vendat: eo itaque consentiente, *præsumtio* usurariæ pravitatis tollitur, ipsumque debitum ex omni parte iustum ac liquidum fit, quod ad audiendum *cessionarium* sufficit. Imo hoc casu non tam *cessio*, quæ *in scio* debitore fit, quam *delegatio* celebratur cuius natura hæc est, ut, quia *assentiente* debitore peragitur, omnes *exceptiones* eidem proprias, excludat *l. 12. de novat.* Idque tanto minus dubium, si debitor ipse cessionarium ad acceptandam a iudæo creditore cessionem *induxit*. Tunc enim postea in iudicium vocatus, prætextu cessionis *illegalis*, non audiendus, quum *dolo* facere videatur, qui contra *proprium* factum venire intendit *HARPRECHT* *Kol. nov. Conf. LI. N. CXXXVII.* Nonnunquam debitor facta cessione *novo chirographo* cessionario per modum *novationis* se obligat, quo casu etiam res clara, tamen si debitor postea ad testam cessionem provocet, quia hæc ob præcedentem *consensum* fraudis expers, et sic ad eam exigenda non est, quæ *callidis* machinationibus fit, eoque solo respectu
pro-

prohibita est. Speciem eius negotii probarunt ICri *Lipsienses* et, eam ad dispositionem in recessibus imperii non pertinere, responderunt apud PHILIPPI c. l. N. XXXIII.

§. XVI.

NEC NON SI NOMEN ORIGINARIE A CHRISTIANO CONTRACTVM.

Hoc amplius, ad *originem* causæ debendi respiciendum monet, et inde, si nomen originetenus a *Christiano* contractum, validam *exceptionem* a dispositione legum imperii, ut ut generali, trahendam existimat B. BOEHMER I. E. tit. de iud. favecc. es ear. §. LXXVIII. Miror ICtos *Tubingenses*, qui talem casum responderunt *Vol. V. Conf. LIX.* hanc circumstantiam in decidendo prorsus neglexisse, quæ tamen recessibus imperii unde decisionem repetunt, prorsus non respondet. Supponunt illi manifeste debita, *speciem* usurariæ pravitatis præ se ferentia, et contra hanc composuerunt, quicquid *rigoris* in iis intuitu *cessionis* continetur. Talia vero per rerum naturam alia esse nequeunt, quam quorum contrahendorum *autor* est *iudæus*, quia vitium usurarium cum ipso debito coalescere solet. Nomina, quæ *Christianus* sibi acquisivit contra fidei socium *possunt* quidem *usuraria* esse, sed non *presumuntur*, quo supposito nec *verbis*, nec *ratione* legum imperii continentur, si per *cessionem*, in *iudæum* translata, et ab hoc denuo *Christiano* cuidam vendita, sed robur suum retinent, in quemcunque demum fuerit translatio facta. Ita merito iudicandum, si non *ex verborum* cortice, sed *ratione* legum, quæ genuinum interpretationis fundamentum suggerit, sapere, et veram philosophiam profiteri volumus.

§. XVII.

VALET CESSIO IVDÆI, QUI AVTORITATE PVBLICA MENSAM ARGENTARIAM HABET.

In eo non omnino conveniunt interpretes, utrum in hunc censum æque referendi, qui ex secta *iudæorum* *privilegiis* peculiar-

liaribus in usum *commerciorum* sunt muniti, an vero horum *melior* in cessione nominum sit conditio? Vtique non levioris notæ dubitatio intercedit, si, cum his Christianos negotiatos fuisse, constiterit, quantumvis non ignorem, commerciis seculo XVI. non minus vacasse iudæos, quam hodie, imo *εργον* eorum inprimis in *commutanda*, et *suppeditanda* pecunia latuisse, et tamen parum *benigne* de iis iudicasse ordines imperii, nulla omnino inter ipsos iudæos, quoad hoc punctum distinctione suggesta. Sit, ut sit, *status publicus* Germaniæ tantopere mutatus fuit, ut vita præfens alios mores postulet, nec *absolute* ad veteres sanctiones exigi queat, et sic etiam præfens rigor contra iudæos quodammodo temperandus sit. Est hoc generale principium, quod, *mutato statu* ipsæ *leges* mutationem vel restrictionem experiantur: quidni idem admitteremus intuitu *iudæorum*, quorum quidam secundum mores hodiernos *maximis* negotiis conciliandis adhibentur, vel *publica auctoritate* mensam argentariam privilegio *speciali* munitam exercent, ut pecunia omnibus, qui ea indigent, in promptu sit, et gliscentibus commerciis, unde *salus* civitatis pender, subveniatur. Olim non erat sic. Languebant commercia: inopia pecuniæ affligebat Germaniam; superioritate territoriali nondum firmata, omnia, quæ ad vitam bene beateque agendam pertinent, mirifice confusa, saltim parum bene ordinata erant, adeo, ut ne per somnium quidem de mensa *trapezitica* cogitari, aut ea, quæ tale institutum sustinent, adornari potuerint. Quo magis ergo omnia inprimis circa commercia in melius reformata, eo magis huic *innovationi* convenienter in scholis et in foro iudicandum, omnesque *leges* particulares ita explicandæ, ne pessumdent ex una parte, quod ex altera sapienter ædificatum. Equidem ob solas *officinas* iudæorum publicas, vel *mercaturam* in genere, legibus nil quicquam detrahendum, tum quod hæc de iudæis *mercatoribus* agant, tum quod vix iudæus existat, nisi qui simul negotiator fuerit, ut rectè rationes subduxit L E N Z. *de nom. et act. cess. C. VI. M. XII. N. I.* HARPR. *Conf. LX. N. CCXCI.* At aliter omnino iudicandum de his, qui *auctoritate publica* συναλλαγῶν pecu-

pecuniarium velut *artem* exercent, et nominatim eam in rem *privilegio* donati, vulgo *Banquiers*, die *ein öffentlich Contoir haben*, quos, si a *promiscua nominum cessione* arceres, per indirectum totum institutum funditus profligares. Nam manifeste *repugnantia* sunt: negotiationem pecuniariam tanquam munus *publicum* iudæo concedere, quæ his vero inserviunt, *cessionones nominum* admittere nolle. Accedit, quod dentur in civitatibus ad commercia publica destinatis v. c. *Hamburgi Lubecæ* iudæi, ad *conciliationes* negotiorum autoritate publica electi, et iuramento obstricti, *Mäckler*, qui fidem *plenissimam* in probandis iis, etiam *contra christianos* habent, certo iudicio, non *omnes* iudæos ad *easdem* leges hodie exigi posse, sed *autoritatem publicam*, sub qua nonnulli negotiantur, iis multa indulgere, quæ aliis eius sectæ hominibus non sunt communia. Taceo præiudicia ex odio communi contra iudæos per ius canonicum introducta, et adhuc seculo XVI. vulgarissima, quod sint *servi publici*, *levis notæ macula notati*, *magis secundum rigorem quam æquitatem iudicandi*, et quæ eius generis contumeliæ alia sunt argumenta a REINKINGIO *de regim. secul. et ecclæ. Lib. II. Cl. II. C. III. N. XXXI.* proposita, unde olim tanquam extripode contra iudæos pronunciatum, hodie, postquam *purior* philosophia homines regere cœpit, exolevisse, et vel ad inanes *fabular*, vel iniquæ *persecutionis* monumenta referri. Equidem non is sum, qui sctam *iudæorum* extollere, eamque a vinculis legum contra eam latarum eximere auderet, optime conscius, quantæ sint hodiernum iudæorum artes, *fraudis* plenissimæ, et quam necessarium sit, in *dubio* et *regulariter* sanctitatem legum imperii contra iudæos latarum custodire. De *exceptione* enim tantum quæro, et, *iusta causa* concurrente, mollius iudicium contra *cruda* principia, et ipsa legum verba desidero, qua in re eo minus fallere mihi videor, quo magis ineptum, ac in civile esse persuasus sum, iudæis, quos superior dignos iudicavit *autoritate publica* genus negotiationis valide exercere, *fidem* detrahare, et iura iudæorum *vulgaria* iis applicare velle. Cave tamen, ne id cum iudæis publice receptis *Schutz-Juden* communices, in quo lapsus est, STRY-

RIVS *V. M. tit. de hered. vel act. vendit. §. XII.* et cum eo HOFFMAN *de cess. iud. et extraiud. §. V.* Vti enim horum receptio in Germania non *nova*, sed *dudum*, etiam tempore, quo supra dictæ leges imperii latæ, invaluit, nec tamen ordines imperii, quominus has contra cessiones *iudæorum* ferrent, cohibuit; ita nec hodie istud palladium iustificare has cessiones poterit, quia alioquin leges istæ prorsus eluderentur, et omni effectu carerent, quod etiam agnoscunt BOEMER *c. l. et P. II. Conf. CCCLIII.* LEYS *ad ff. sp. CXCLIX. in fin. coroll. II.* WERNH. *P. IV. obs. XCIX.*

§. XVII.

CAMBIA A IVDÆO VALIDE CEDVNTVR.

Denique in commutatione litterarum *cambialium* specialis ratio se exerit, a regula communi recedendi, eamque ad sola debita *chirographaria* restringendi, observante STRYKIO *ad Laut. L. XVI. Tit. V.* et PERILLVSTR. CRAMERO *Wetzl. Neben Stunden p. III. Tit. IV. §. V.* GRASS. *collat. iur. Rom. cum Rec. imp. p. 402.* Est videlicet earum hæc peculiaris indoles, ut facta recognitione, *promptissima* contra debitorem decernenda si executio, reiectis omnibus exceptionibus *altiorum indaginem* habentibus. Quum vero ex harum genere utique sit exceptio *presumptæ usurariæ pravitatis*, non video, quomodo, salvo *processu cambiali*, debitor christianus ex cessione cambi a *iudæo* facta, conventus, effugere, eius *incommoda* possit. Licet enim in nullitatis exceptione, ipsis *legibus* firmata, adeoque *liquida* præsidium quærat, hæc tamen *generalis* est, et ob defensum *§. V.* notatum longiorem probationem desid erat, nec sola legum notorietas ei patrocinator, quia id, an illæ ad hanc negotiationem pertingant, in *quæstione* est. Certe leges imperii de hac specie cogitare non potuerunt, quia cambium temporis in *Germania* adhuc ignota, et sequentibus temporibus demum ad promovenda commercia investa sunt. Nec introductis illis *eadem* cum aliis nominibus ratio allegari potest, ob quam dispositio legum ad hæc trahenda, quin potius *propria*

pria, et peculiaris horum natura manifeste contrarium evincit. Certe negotiatio cambialis iudæis prohibita non est, et solus vigor commerciorum, quem, non admitta indoffatione a quocunque facta, perire, aut turbari, necesse est, pro iudæis militat, ne in exercitio eius impediatur. Et cum ob utilitatem publicam plura alia singularia, in regula haud probanda, tum circa cambia in genere, tum circa eorum indoffationem per modum cessionis factam obtineant: quidni præsens cessio eandem sortem experiatur? Cessionem in potentiolem leges sub poena nullitatis improbant, et tamen in cambii indoffatione eius nullam habent rationem, tamen si hoc negotium non minus noxium esse possit, quam cessio nominis iudæici. LEYS, ad ff. Sp. CCI. Med. II. Gemina circa legem Anastasianam obtinent, quia ex indoffamento, brevi formula concipi solito, quantitas indoffanti soluta colligi nequit, et sic per ambages probanda. FRANCK, in inst. iur. camb. Lib. I. S. II. Tit. V. §. LX. GROLLMAN de cession. litterar. cambial. §. IX. Exceptiones peremptoriae, quæ ex facto indoffantis descendunt, indoffatario non obstant, quod in simplici nominum cessione secus, GRIBNER princ. proc. L. II. C. V. §. VII. Vt alia plura, in quibus cessio cambii a communi natura cessionis nominum differt, non tangam, plena manu exposita a LEYSERO Sp. CCIII. Med. III. Quæ ergo ratio istam exceptionem, exigente natura cambii, in his probat, ea illam in nostra specie improbare nequit. Patetur iustitiam causæ, et præiudicii corroborat BERG. oecon. iur. p. 643. a quo ob indefinitam legum imperii dispositionem sine causa dissentit, et cambia quoque ad rigorem exigenda putavit WERNH. P. IV. obs. XCIX.

§. XVIII.

VSUS HODIERNVS AMBIGVVS EST.

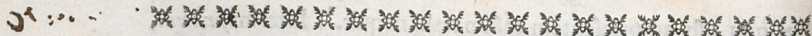
Ast forsitan præiudicialis quæstio est, utrum sanctio legum imperii in foro obtineat, an desuetudine oblitterata fuerit? Ex libris ICtorum certum quid ea in re colligi nequit. Vnus de hoc, alter de illo testatur, quo fit, ut praxis sit incertissima. Dudum

ad non usum legum imperii provocavit *BLVMIVS proc. Cameral. Tit. XXXIV. N. CVII.* et ex recentioribus idem sensisse ac sententiis Cameralibus confirmasse, observo *PERILL. CRAMERVM cit. l. §. VI. THOMASIVM ET HEINECCIUM ad ff. tit. de hered. vel act. vend. in fin.* Contra pro usu fortiter pugnant *HERT. Resp. XC. N. VIII. WERNHER c. l. BOEHMER c. l. DONAVER Resp. LXV. N. XXXIII. WILDVOGEL Resp. CCLVI. Tubingenses Vol. V. Conf. LIX. N. XXXI. BECK c. l. §. XXVIII. ILL. PYFFEND. T. II. obs. CLVIII. GRASS collat. iur. rom. cum Reces. Imp. p. 399.* et præiudiciis itidem firman-
 Neque video, cur sanctiones in se æquissimæ ac saluberrimæ tantopere vilipendere, et sola allegatione *non usus*, exules iubere, aut expediat, aut privato ausu liceat. Quid enim, num talis *mutatio* in conditione iudæorum inter nos contigit, ut ea propter leges contra eorum defraudationes latas vim et effectum *prorsus* habere nequeant? Quicquid status præsens in Germania suggerit, in solo *temperamento*, si *iusta causa* concurrat, quærendum, ut supra ostendi, ad *abrogandam* penitus legem, non sufficit, cuius æterna est in *dubio* autoritas, quamdiu, vel in *universum*, vel *specialibus* locorum edictis non abolita. Forfan *communis* cum christianis fruitio iurium publicorum in *testamenti factione*, *successione*, *tutelis beneficiis iuris*, veluti *Senatusconsulto Macedoniano*, *Vellejano*, *restitutione in integrum*, similibusque conspicuorum, dissentientes seduxit, ut non convenire conditioni eorum *hodiernæ* hanc legem censuerint. Sed cogitare debebant, hanc *speciali* ratione, quæ nec hodie exaruit, niti, nec ad ea, quæ circa *innoxium* iurium usum in vulgus indulta, ob manifestam *diversitatis* rationem exigi posse. Eoque illud refero, quod ex concepto quondam nimio odio circa *vestitum* disposuit *Reform. Pot. de An. MDXXX. tit. XXII. §. I. Dafs die Juden einen gelben Ring an dem Rock oder Kappen allenthalben unverborgen zu ihrer Erkenntnis öffentlich tragen sollen.* Id enim, remisso hodie odio, facilius abrogari potuit, non æque id, quod suas *proprias* rationes habet nec unice ex odio *vulgari* profluxit, adeoque argumentum ab il-
 lius,

lius non usu ad præsentem casum trahi nequit. Interim *praxin*, quæ cambiorum, non item aliorum nominum cessionem admittit, parum *coherere*, non diffiteor, ut dudum suboluit THOMASIO c. l. *Saxones* ea in re *diverso* iure utuntur, ut patet ex promulgato Anno MDCCXV. *rescripto* regio, quod recitat BERGER in *decisionibus summi provocationum senatus* p. 223. cuius verba derogatoria hæc sunt: *Dafs alle Cessiones derer Schuld Verschreibungen nicht weniger derer Wechsel Brieffe und Steuer Scheine, sie geschehen gleich von Christen, oder Juden, oder von diesen an jene, sie seyn gerichtlich, oder auffer gerichtlich geschehen, bey Kräfften verbleiben und vor gültig geachtet werden sollen*, quod tanto magis mirandum, quanto certius est, iudæos extra *nundinas* in *Saxonia* non *tolerari*. Sed vicit ea in re favor *commerciorum*, contra quem nil quicquam, quod turbare cursum et conservationem negotiationis pecuniariæ posset, admittere voluit legislator augustissimus.

COROLLARIA.

- I. *Annus gratiae non iure hereditario liberis debetur.*
- II. *Etiā in Fideicommissō puro liberi quartam Trebellianicam detrahunt.*
- III. *Sponsalitię largitates dissolutis sponsalibus non cedunt Consistorio.*
- IV. *Pactum de quota litis hodie valet.*
- V. *In casu præteritionis liberorum cum testamento legata pereunt.*
- Vh. *Ob secundas nuptias portio statutaria ex bonis prioris coniugis debita non cedit liberis prioris matrimonii.*

ULB Halle
005 007 399

3

Sb.

Bd. 1115

DISSERTATIO IVRIDICA

DE

1758, 1

5

CESSIONE NOMINIS
A IVDAEO IN CHRISTIA-
NUM FACTA RATA
VEL IRRITA

QVAM

IN REGIA VIADRINA

PRAESIDE PATRE

P. 413. IO. SAMVELE FRIDERICO BOEHMERO, ICTO

POT. REG. BORVSS. CONSIL. INTIM. ET ACAD. VIA-
DRIN. DIRECTORE

D. XVIII. FEBR. MDCCLVIII.

PUBLICO EXAMINI SVBMITTET

FILIVS

IVSTVS ERNESTVS BOEHMER.

FRANCOVRTI AD VIADRVM,

TYPIS IOANNIS CHRISTIANI WINTERI, ACAD. REG. TYPOGR.

